

Gratis tandpleje for 18-21 årige – Statsstøtteretlig vurdering

Med lovforslag L 192 og dertilhørende forslag til ændring af tandplejebekendtgørelsen foreslås en ordning, hvorved der indføres vederlagsfri tandpleje for 18-21-årige, samtidig med at den nuværende fritvalgsordning for 16-17-årige udvides til at dække 16-21-årige.

Fritvalgsordningen er begrænset til at gælde for "private tandlæger" og gælder således ikke for privatpraktiserende tandplejere. Dette betyder, at de 18-21 årige vil kunne få udført 100% offentligt tilskud til at få udført tandpleje hos private tandlæger, mens de selv vil skulle betale for at få udført tandpleje hos privatpraktiserende tandplejere.

Samtidig oplyser Sundhedsministeriet i faktaark fra december 2021, at der vil blive indført en "digital tandlægevælger", hvorved unge i forbindelse med overgangen til voksetandplejen bliver gjort opmærksomme på muligheden for at vælge tandlæge via brev i e-boks. Den digitale tandlægevælger vil indeholde oplysninger om tandlægernes priser mv. De privatpraktiserende tandplejere synes ikke at være tænkt ind i denne ordning.

Lovforslaget L 192 og den digital tandlægevælger (herefter samlet omtalt som "Ordningen") vil indebære forskelsbehandling mellem konkurrerende virksomheder (tandlæger og privatpraktiserende tandplejere), der efter min klare opfattelse vil være i strid med EU's statsstøtteregler.

Ordningen indebærer statsstøtte til de private tandlæger, og statsstøtten vil være omfattet af EUF-traktatens artikel 107, da den opfylder alle betingelserne i denne bestemmelse. Ordningen (1) er finansieret ved hjælp af statsmidler, (2) indebærer en økonomisk fordel for de private tandlæger, (3) er selektiv, (4) er ydet til en gruppe af økonomiske aktører, der opfylder virksomhedsbetingelsen, (5) fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencen og (6) er egnet til at påvirke samhandelen mellem medlemsstater.

Ordningen skal således anmeldes til og godkendes af EU-Kommissionen, inden den sættes i værk, jf. princippet om "standstill" (EUF-traktatens artikel 108, stk. 3). I fravær af en forudgående anmeldelse og godkendelse, vil ordningen være ulovlig. Det fremgår af fast EU-praksis, at nationale myndigheder (hér Sundhedsministeriet) ikke må sætte en ulovlig ordning i værk, før den er blevet godkendt af EU-Kommissionen. Ulovligt ydet støtte skal søges tilbagebetales af myndighederne af egen drift.

Det er endvidere min klare opfattelse, at ordningen ikke vil kunne godkendes af EU-Kommissionen som forenelig med det indre marked, da forskelsbehandlingen af private tandlæger og privatpraktiserende tandplejere ikke synes at forfølge noget sagligt formål.

Vi bemærker, at L 192 jo netop vedrører tilskud til tandplejeydelser, og at privatpraktiserende tandplejere og private tandlæger sidestilles i alle andre henseender, jf. blandt andet Bekendtgørelse nr. 332 af 30. marts 2015 om tilskud til behandling hos privatpraktiserende tandplejer i praksissektoren.

Der henvises også til Konkurrencerådets afgørelse af 25. november 1998 vedrørende Sygesikringen "danmark"s retningslinjer for tilskud til tandplejebehandling (opretholdt af Konkurrenceankenævnet), hvor der ikke fandtes at være nogen saglig grund til at forskelsbehandle mellem de to grupper.

Vi bemærker også, at L 192 ikke indeholder nogen begrundelse for den ovennævnte forskelsbehandling.

L 192 giver i det hele taget det indtryk, at Sundhedsministeriet slet ikke har forholdt sig til de EU-retlige aspekter af lovforslaget. Dette bestyrkes af afsnit 8 i de Almindelige Bemærkninger til L 192, hvoraf følgende fremgår: "Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter". Dette er efter min opfattelse ikke retvisende.

Afslutningsvis bemærkes, at meget tyder på, at den eksisterende fritvalgsordning for de 16-17 årige også kunne indebære uforenelig (og hermed tilbagebetalingspligtig) støtte til tandlægerne, idet de privatpraktiserende tandplejere heller ikke hér har adgang til at tilbyde vederlagsfri behandlinger.

København, 5. maj 2022

Michael Honoré